

Svar på skriftligt spørgsmål om hur äldreomsorgsenheterna rustar för coronavirusepidemin och om att trygga vård av insjuknade äldre samt om beredskapen till bra terminalvård och palliativ vård i vårdhemmen under epidemin

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 259/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

Hur har regeringen anvisat äldreomsorgsenheterna att rusta för coronavirusepidemin, vilken beredskap har vårdensheterna att vårda sina patienter, vilken beredskap har äldreomsorgsenheterna att genomföra terminalvård och palliativ vård för äldre som smittats med coronaviruset och hur förmår äldreomsorgsenheterna ta i beaktande de äldre patienternas anhöriga under coronakrisen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Coronaepidemin har visat att äldre löper en betydligt större risk att insjukna än den övriga befolkningen. Därför har statsrådet och social- och hälsovårdsministeriet på flera sätt anvisat att skydda riskgrupperna. Dessutom har man under ledning av social- och hälsovårdsministeriet ordnat flera återkommande tillfällen med organisationer för att säkerställa informationsgången.

Statsrådet utfärdade den 16 mars 2020 riktlinjer vars syfte är att skydda äldre personer och personer i riskgrupper. Riktlinjerna är i kraft fram till den 13 maj 2020. Riktlinjerna omfattade förbud mot besök vid boendeserviceenheter. Social- och hälsovårdsministeriet gav den 20 mars 2020 en anvisning till kommunerna att på basis av lagen om smittsamma sjukdomar uppmana direktörerna för boendeserviceenheterna att fatta ett beslut i frågan.

Det har getts ett separat direktiv för att skydda hemvårdsklienter. Direktivet omfattar anvisningar för rutiner i fråga om bland annat användning av skyddsutrustning och begränsning av personalantalet för vård av en enskild klient inom hemvården.

För att skydda klienter i heldygnsomsorg och säkerställa klientsäkerheten har man gett ett separat direktiv. Utöver anvisningen om användningen av skyddsutrustning har man betonat säkerställandet av en tillräcklig hälso- och sjukvårdskompetens vid socialvårdsenheterna genom samarbete med kommunens och sjukvårdsdistriktets utbildade personer och hälso- och sjukvården i frågor gällande bekämpningen av infektionssjukdomar och patientvården.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 259/2020 rd

Man har även gett anvisningar om inledande av omfattande testning av enheternas klienter och personal genast när en invånare eller vårdare vid en enhet visar sig vara coronapositiv.

I anvisningen betonas att för att minska riskerna ska den palliativa vården och terminalvården för patienter som vårdas vid effektiverat serviceboende i regel genomföras på patientens egen vårdplats enligt vårdplanen. Om vårdplatsen inte har de läkemedel eller vårdåtgärder som behövs för behandlingen av symptomen, ska man begära hjälp av hemsjukhuset, hemsjukvården, mobila vårdteam eller akutvården enligt den lokala tillgängligheten. Om patientens symptom är svåra och man inte kan behandla dem på vårdplatsen, skickas patienten vid behov på basis av läkarkonsultation till en hälsovårdsenhet/jouren.

År 2019 publicerade en sakkunnigarbetsgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet en rekommendation om tillhandahållande av tjänster för palliativ vård och förbättring av dess kvalitet i Finland. Enligt rekommendationen ska alla invånare vid effektiverat serviceboende och långtidsklienter inom regelbunden hemvård ha en individuell förutseende vårdplan för livets slutskede. Enhetens ansvariga läkare upprättar vårdplanen som fastställer målen för vården. Målet med vårdplanen bygger på klientens viljeyttring, dennes hälsotillstånd och medicinska prognos. En coronavirusinfektion ändrar inte denna vårdplan.

Social- och hälsovårdsanordnare är skyldiga att säkerställa kvaliteten av sina tjänster i såväl sin egen verksamhet som i fråga om köpta tjänster. Således ansvarar kommunerna och samkommunerna även för tillgången till palliativ vård och terminalvård.

Möjligheterna att enligt lagen om smittsamma sjukdomar begränsa klienternas rörlighet inom socialvårdsenheter i syfte att skydda klienterna har behandlats mera ingående i en separat anvisning.

I anvisningarna uppmanas kommunerna och tjänsteproducenterna att se till att även anhöriga har aktuell information om smittsituationen vid enheterna och om de åtgärder som situationen förutsätter. På grund av besöksförbudet har man uppmanat anhöriga att vara i kontakt med klienten till exempel per telefon eller annan distansförbindelse. På samma sätt har verksamhetsenheterna anvisats att hjälpa klienterna att vara i kontakt med sina anhöriga.

Flera kommuner har ordnat hjälptelefoner, digitala funktioner till stöd för välbefinnandet och hembesök. När situationen fortsätter blir undvikandet av sociala kontakter och besöksförbudet inom dygnetruntvården trots det psykiskt betungande för såväl klienterna som deras närstående. Framöver ska man överväga arrangemang som skulle göra det möjligt att på ett säkert sätt ordna möten mellan klienter inom terminalvården samt andra klienter och deras närstående i kommunerna och verksamhetsenheterna.

Helsingfors 30.4.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru